

Het Groot-Hertogdom

Het Groothertogdom Luxemburg was in vorige eeuwen veel groter dan nu. Het bestond eertijds uit een Frans en een Duits gedeelte. Het Frans-sprekende gedeelte werd bij België ingelijfd en kreeg Arlon tot hoofdplaats. Het Duits-sprekende gedeelte is mooier, aantrekkelijker en eveneens vruchtbaarder. Het kende sinds 1839 een zelfstandig bestaan als Grand-Duché, Groothertogdom of Letzeburg. De omgangstaal is Duits, de officiële taal Frans. Luxemburg heeft nu slechts een oppervlakte van 2586 km². Het aantal inwoners is evenmin indrukwekkend: 315 000. Toch speelt het als staatkundig geheel in Europa een rol en wordt het ook als dusdanig aanvaard. Letzeburg of Luxemburg telt twee natuurlijke landschappen: Oesling en Gutland. Het noordelijk plateau heet Oesling en vormt de verbinding tussen de Ardennen en de Eifel. De bodem, minder voor teelten geschikt, is nochtans op het plateau soms leemachtig. De dalen met hun steile hellingen zijn dikwijls bebost. Het gebied dat Gutland heet, is bijna tweemaal zo groot als Oesling. Dit voor landbouw geschikte gedeelte kan als de voortzetting van Lotharingen worden aangezien. Dit zuidelijk deel is niet alleen vruchtbaarder dan het noordelijke, ook het klimaat is er gunstiger. Men doet er aan wijn- en akkerbouw. Een belangrijke inkomstenbron is het toerisme. Vooral Belgen en Nederlanders bezoeken jaarlijks het Groothertogdom dat zij Klein-Zwitserland noemen. De stille bossen van de "Luxemburger Schweiz", de vele snelle riviertjes en de aantrekkelijke kleine steden zoals Clervaux, Diekirch en Echternach oefenen op de bezoekers die uit de Lage Landen komen een blijvende beking uit. Ook aan haar ligging had Luxemburg-stad het te dan-

ken dat zij door de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal al van bij de aanvang als zetel werd uitgekozen. Luxemburg is dus verre van een onbekend gebied.

Uitstekend gelegen tussen Frankrijk, West-Duitsland en België is het een kruispunt van belangrijke wegen en tevens een der belangrijkste toeristische gebieden der buurlanden geworden. Vanuit Diekirch b.v., dat langs de oevers van de Sauer ligt, bereikt men in minder dan geen tijd verschillende middeleeuwse burchten: Brandenburg (op 8 km), Boerschheid (op 12 km), Vianden (op 12 km), Beaufort (op 15 km) en Larochette (op 12 km). Op enkele plaatsen ter wereld slechts treft men zoveel burchten op zo een korte afstand van elkaar aan. Vanuit ditzelfde Diekirch bereikt men ook vlug enkele stadjes: Clervaux (32 km), Echternach (28 km), Esch-op-de-Sauer (25 km), Grevenmacher (40 km), Mondorf-les-Bains (54 km) en Mullerthal (19 km). Ze liggen vlak bij elkaar, maar vormen toch niet één geheel.

Het Groothertogdom is immers niet dicht bevolkt (122 inwoners per km²), het landschap is er zeer gevarieerd, heuvelachtig en vaak doorsneden, zodat er heel wat ruimte ontstaat tussen de verschillende plaatsjes.

Het contrast tussen het landschap van Oesling en dit van Gutland dat meer als een repliek van onze mergelstreek kan beschouwd worden, verhoogt nog de indruk van afwisseling en variëteit. Talrijke centra hebben trouwens in toeristisch opzicht hun eigen aantrekkelijkheden. Het oude Echternach met zijn vele leien daken, zijn indrukwekkende abdijgebouwen, zijn talrijke hotels en andere handelszaken, die op een verbaazingwekkende toeristische bedrij-

vigheid wijzen, is voor velen gekend als de stad van de abdij (er in 689 gesticht door St.-Willibrordus), doch eveneens als de stad van de merkwaardige processie, die ieder jaar op de dinsdag van Pinksteren, duizenden deelnemers en belangstellenden aantrekt. Elk jaar wordt het vertreksein voor deze processie gegeven door het luiden van de geweldige klok, die in 1512 door Keizer Maximiliaan aan het stadje werd geschonken ter herinnering aan de bedevaart die hij er eens zelf naar het graf van Sint-Willibrordus had ondernomen. Als die klok begint te luiden zet de reusachtige stoet zich in beweging. Men noemde deze optocht wel eens de dansende processie, al zou men beter spreken van de springende processie. De deelnemers doen inderdaad vijf stappen voorwaarts en daarna drie stappen achterwaarts. Een zeer eenvoudig wijsje dat, wat ritme betreft, enigszins aan de polka doet denken, geeft hierbij de maat aan. De passen worden gecoördineerd doordat alle processiegangers mekaar vasthouden door middel van zakdoeken. Mu-

ziekinstrumenten van alle slag die door de bedevaarders worden meegedragen houden er de cadans in, terwijl kleine groepjes muzikanten de werkelijke melodie aangeven. Jaarlijks stappen te Echternach duizenden bedevaarders op dergelijke wijze op, terwijl vooraan in de processie ook nog honderden pelgrims gewoon meegaan. Deze mensen lopen zingend en biddend onder de leiding van de geestelijkheid door de straten van de stad.

Deze unieke godsdienstige optocht trekt gedurende uren langs de huizen van de schilderachtige agglomeratie naar de grote trap voor de deur van de kerk, waarin het gebeente van de heilige Willibrordus rust.

Als het ware bezeten door het hortende ritme beklimt de massa dan al dansende de 60 treden om haar tocht in de kerk te beëindigen.

Men kan in het Groothertogdom ook interessante uitstappen maken. Een van de merkwaardigste tochtjes die men in Klein-Zwitserland doen kan, is dat van het Müllerthal, het dal van de molenaars, dat eigenlijk het dal van de

zwarte Ernzt is, doch zo wordt genoemd naar het kleine dorpje Müllerthal. Van daaruit kan men wondermooie wandelingen ondernemen.

Meer naar het noorden liggen de Luxemburgse Ardennen, waarvan de stad Clervaux in de vallei van de Clerf het meest gekende centrum is. Het stadje wordt beheerst door het kasteel dat in de middeleeuwen aan de heren van Brandenburg behoorde. In de loop van de tijden werd het herhaaldelijk herbouwd. De abdij is echter van veel jongere datum. Ze werd pas gebouwd in 1909, doch in oud-Romaanse stijl naar Bourgondische trant.

Voorzien van een uitstekend wegnet (± 4500 km) is Luxemburg voor de toerist een streek waar hij zich uiterst gemakkelijk kan verplaatsen. Zowel voetgangers als fietsers of automobilisten vinden hier hun gading. De afstanden zijn immers onbeduidend. Bovendien biedt Luxemburg voortreffelijke hotels en vindt men er een rijke keuze aan spijs en drank. Zo de Luxemburgse moezelwijn een grote bekendheid geniet, dan wisten ook de alcoholische dranken

Sportief aangelegde toeristen vinden in het Groothertogdom volledig hun gading. Het Luxemburgse Klein-Zwitserland is wel een der meest aangewezen streken om verrukkelijke wandelingen te maken. Dit gebied strekt zich uit ten westen van Echternach en omvat talrijke schilderachtige valleien. Zijn de hoogten er niet zo indrukwekkend, de steile en grillige rotsen verlenen het een romantisch uitzicht.

ken een zeer grote faam te verwerven. Vele toeristen stellen trouwens het Diekircherbier zeer op prijs. Om het land en het volk te leren kennen, moet men echter de hoofdwegen verlaten en nog liefst te voet op excursie gaan. Het schilderachtige landschap leert men zo het best waarderen. Een ware doolhof van uitgestrekte wouden, grillige valleien, ruwe en sombere rotsen, landelijke dorpjes, eeuwenoude versterkingen en prettige bewoners maken de altijd afwisselende charme van dit kleine maar boeiende landje uit.

abdij van Clervaux

